

1. Bioakumulacija.

Je kopičenje, nalaganje strupov in ostalih nevarnih snovi v telo. Za ujede in sove je usodna uporaba insekticidov. Ti strup (biocidi), ki se akumulirajo v telesu živali, se v prehranjevalni verigi koncentrirajo, tako da ima zadnji člen verige v svojem telesu največ insekticida.

2. Enospolniki (opis+primer)

Enospolniki ali gnohoristi o živa bitja, ki imajo le ene spolne celice (ganete) ženske al moške. Primer je človek.

3. Ali ima človeška glista glavnega ali vmesnega gostitelja?

Ne.

4. Potovanje ličinke človeške gliste.

Živijo v takem črevesju, kjer so pritrjene s prednjim delom telesa na črevesne resice in se hranijo s črevesno vsebino. V blato se izloči okoli 200.000 jajčec, k jih proizvede glista, ki je pritrjena na steno tankega črevesja. Tako jajčeca pridejo na prosto z gostiteljivimi iztrebki. Če si ne umijemo rok, pa s hrano ali vodo pridejo jajčeca zopet v človeško telo v prebavila in začno spet potovati.

5. Sekundarna produkcija.

Rast oz.pomnoževanje telesne mase heterotrofnih organizmov označujemo kot sekundarna produkcija.

6. Vrsta kot osnovna sistematska enota.

Vrsta je osnovna sistematska enota. Posamezni osebki se med sabo uspešno križajo, kar pomeni, da imajo plodne potomce. Ime vrste izrazimo z dvema besedama. Prva beseda, ki je z veliko začetnico pomeni rod, druga pa pomeni vrsto v tem rodu.

7. Telo trakulje.

Telo ima deljeno na pripono, vrat in odrivke. Na sprednjem delu ima priseske in kaveljčke. Imajo spolne žleze in produkte spolnih žlez.

8. Kaj so makroelementi?

So elementi, ki so v celici v večjih količinah (ogljik, vodik, kisik, dušik).

9. Opiši cvet preslice.

Cvet preslice se imenuje trosni klas in je sestavljen iz trosnih listov. Vsak trosni list pa ima en sam ledvičast trosovnik, tu pa nastajajo haploidni trosi.

10. Zgradba cveta.

Čašni listi, ki sestavljajo čašo, venčni listi tvorijo venec-dvojo cvetno odevalo, prašnik, pestič iz plodnih listov.

11. Prehranjevalne verige.

-konzumenti 1 reda (rastlinojedci ali herbivori)

-konzumenti 2 reda (mesojedci ali karnivori 1 reda)

Žitarica-poljska miš-mačka

Planktonska alga-planktonski rakec-ribja mladica-večja riba-vodni ptič

12. Katero bolezen prenaša komar mrzličar (uvrsti ga v sistem). Kaj je vektor?

Bolezen malarijo. Spada med trosovce, praživali. Vektor je prenašalec(komar mrzličar)

13. Kako si po vrsti sledijo rod, družina,...

Vrsta, rod, družina, red, razred, debla, kraljestvo

14. Razmnoževanje rastlin.

Pri rastlinah sta spolno in nespolno razmnoževanje tesno povezana. Pri rastlinah se menjavata haploidn spolni rod- spolna (gametna) generacija ali gametofit in diploidni trosni rod- nespolna (trosna) generacija ali sporofit. Tej menjavi pravimo metageneza.

15. S čim iztrebljamo hrošče, polže, plesen, glodalce in plevel...

Žuželke-insekticidi Glodalci-kodenticidi

Plevel-herbicidi

Pršice-akaracidi

Polži-limicidi Glivice,bakterije-fungicidi

16. Kako se razmnožujejo mahovi in lišaji.

Za mahove je značilno pravilno menjavanje nespolne in spolne generacije. Gametofit je tista generacija, ki je bolj razvita. Sporofit pa je heterotrof. Za oploditev pa je še vedno potrebna voda.

Lišaj se lahko razmnožuje samo nespolno, ker sočasno doseči spolno razmnoževanje glive in alg ni mogoče (gliva prispeva vodo z mineralnimi snovmi, avtotrof pa produkte fotosinteze). Razmnožujejo se s pomočjo izrastkov.

17. Kako se s tujko imenuje trosovnik?

Sporangij.

18. Napiše značilnost vseh petih kraljestev.

Živali-razvijejo se iz blastule, so heterotrofi, imajo undulipodije, so razkrojevalci, zajedalci, mesojedci, vsejedci, rastlinojedci, razmnožujejo se spolno in nespolno

Rastline-razvijejo se iz embrija (kalčka), ki ima posebno zgradbo, so primarno avtotrofi, celična stena vsebuje celulozo

Glive-tvorijo (razmnožujejo se z) trose (spore), nimajo bičkov/migetalk, so heterotrofi, celična stena vsebuje hitin, praviloma so pritrjene, telo je nediferencirana streljka, so razkrojevalci in simbioti

Mikroorganizmi-je organizem, ki je tako droben, da ni viden z prostim očesom, in ga lahko opazujemo le skozi mikroskop. so navadno enocelični organizmi.

Cepeljivke/Bakterije-notranja membrana je le navidezna, saj so to uvihki membran, te omogočajo aerobno dihanje in fotosintezo, razmnožujejo se s cepitvijo.

19. Kaj izločajo rastline pri dihanju?

CO₂, vodo in energijo

20. Kako velika je celica?

Prokariotska (1-10 um) evkariotska (10-100 um)

21. Napiše za mačko rod...

Vrsta-domača mačka; rod-male mačke/velike mačke; družina-mačke; razred-sesalci; deblo-strunarji; kraljestvo-živali

22. Kaj je pentoza, kateri dve poznamo in kje se nahajata

Molekula monosaharida ima 5 C atomov, primer sta riboza in deoksiriboza. Nahajata se v DNK in RNK.

23. Koliko so v povprečju velike bakterije?

So mikroskopsko majhne, velike le nekaj mikrocentimetrov.

24. Naštejte dva procesa katabolizma.

Dihanje in vrenje.

25. Ali so pri rastlinah prisotni procesi razgradnje?

Da.

26. Našteje osnovne sistematske enote po katerih delimo rastline in žival od najmanjše do največje.

27. Opiši pestič, predvsem plodnico.

Na pestiču razlikujemo plodnico, ki je spodnji večinoma trebušasto oblikovan del, nitasti vrat in na njegovem vrhu je brazda, znotraj plodnice leži semenska zasnova, ki jo tvori sredica, ki vsebuje zarodkov mešiček. Okoli sredice pa sta običajno dva ovoja med katerima je ustje.

28. Glive-skupine in predstavniki

Nižje glive-plesnivke-grmičasta plesen

Višje glive-zaprto trosnice-zdravilna čopičasta plesen

-prostotrosnice-številne gobe (lisičke, mušnice..)

-lišaji-jelenovec

Delitev tudi:::..-saprofitske ali gniloživke (vse klobukaste gobe)

-parazitske (štorovka)

-simbiotske (sožitje med glivo n višjo rastlino—alga)

29. Avtohtona vrsta

Avtohtona vrsta je vrsta organizma, ki izvira z geografskega področja, kjer tudi danes živi, v Sloveniji naprimer lipa in gozdna jagoda.

30. Kaj so dušikove bakterije, kje se nahajajo in pomen ????????

To so simbiotske bakterije, ki živijo v koreninskih gomoljih, nekaterih višjih rastlin, kemično vežejo dušik iz zraka v razne dušikove spojine. Takšnim bakterijam, ki živijo v sožitju pravimo dušikove bakterije. Bakterije dobivajo od višje rastline sladkorje, gostitelj pa od svojega partnerja dobiva dušikove spojine. Simbiotske bakterije v črevesju goveda razkrajajo celulozo. Govedo samo namreč nima encimov celulaz, s pomočjo katerih organizem razgrajuje celulozo.

31. Mlečno kislinsko vrenje-kateri organizmi so pomembni pri tem vrenju in kakšen je pomen tega vrenja,kaj nastane?

Pri tem vrenju sodelujejo bakterije mlečnega kisanja. Nastane piruvična kislina, ki pa se dalje razgradi do mlečne kisline, ki je naravni konzervans. (kisanje zelja in repe).

32. Kaj so saprobionti, kateri organizmi.

To so glive. organizmi: bakterije, gliste

33. Kaj je to herbicid in insekticid.

Herbicid je plevel

Insekticid-so snovi naravnega ali umetnega izvora, ki so toksične za žuželke in jih uporabljamo za zatiranje tistih žuželk, ki so s stališča človeka škodljivci. Zaradi svoje kemijske zgradbe negativno vplivajo na metabolizem žuželk in bistveno povečajo njihovo smrtnost. Sodijo med pesticide.

34. V čem se razlikuje bakterijska celica od evkariotske.

Ker je bakterijska celica prokariotska.---torej,razlike med evkariotsko in prokariotsko.

PROKARIOTSKA

- 1) ni pravega jedra
- 2) DNK ni omejen z jedrno membrano
- 3) ni jedrnih proteinov
- 4) ni kromosomov – govorimo o genoforu
- 5) v citoplazmi ni organelov
- 6) bakterijski biček (Flagellum) iz flagelina
- 7) drobne med 1 in 10 µm
- 8) tkiv ni
- 9) mnogi so anaerobni (kisik jih celo ubija)
- 10) imajo manjše ribosome
- 11) ni mitohondrijev → encimi za oksidacijo org. molekul so vezane na cel. membrano

EVKARIOTSKA

- ima jedro z jedrno membrano
- kromosomi (DNK, RNK, proteini) obdani z jedrno membrano
- v citoplazmi so organeli
- biček/migetalka ima zgradbo "9+2" s tulinom in drugimi proteini
- velike med 10 in 100 µm
- tkiva so (dobro razvita
- aerobni, redki anaerobni
- imajo večje ribosome
- mitohondriji so → na njih so vezani encimi za oksidacijo organskih kislin

35. Kaj so aminokisliline (formula). V kaj se povezujeta dve aminokislilini.

Aminokisliline so organske spojine,ki imajo na osrednji ogljikov atom vezano amino skupino (-NH₂), karboksilno skupino (-COOH), ter dva vodika ali vodik in radikal; aminokisliline se kemijsko povezujejo v peptide. Dve aminokislilni se povezujeta v protein.

36. Pomen celičnega dihanja.

Pri procesih celičnega dihanja celica razgrajuje glukozo, pr čemer porablja kisik in sprošča ogljikov dioksid. Kisik, ki ga aerobni organizmi pri tem potrebujejo, sprejemajo iz okolja. Kopenski organizmi sprejemajo kisik iz zraka v atmosferi, vodik pa kisik, raztopljen v vodi.

37. Kako rastlina diha?

rastlina diha z listi in rastlinsko prevleko.

38. Kaj so klopi-značilnosti.

Klopi spadajo v skupino pršic. So povzročitelji borelioze in meningitisa. Boreliozo povzroči bakterija, meningitis pa virus.

39. Klasifikacija: zveri, medvedi, psi.

žival, strunarji, sesalci, zveri

40. Kaj je metageneza.

Metageneza ali prerod je menjavanje spolne in nespolne generacije pri razmnoževanju.

41. Škrob in glikogen (kako nastaneta, kje ju najdemo?)

Glikogen je eden najbolj razvejanih polisaharidov, glavna oblika rezervnih ogljikovih hidratov v živalskih celicah, »živalski škrob«. Škrob je glukozni polimer, ki je glavna polisaharidna oblika rezervne snovi v številnih rastlinskih celicah.

42. Kaj so encimi?

Encimi so enostavne ali sestavljene beljakovine z biokatalitskimi lastnostmi; znižuje aktivacijsko energijo substratnih molekul in omogoča, da med seboj lažje reagirajo.

43. Kaj se zgodi z dedno snovjo pri nespolnem in spolnem razmnoževanju?

Pri spolnem razmnoževanju se dedna snov oz. lastnost nastalih osebkov predstavlja novo kombinacijo (rekombinacijo, prerasporeditev)

Pri nespolnem se pa dedna snov oz. lastnosti nastalih osebkov bolj ali manj verne kopije staršev.

44. Naštej predstavnike trosovcev in korenonožcev.

Trosovci: plazmodij, toksoplazma, gregarina.

Korenonožci: ameba, luknjčarke, mreževci

45. Značilnosti korenonožcev.

Ime po panožicah. S panožicami hrano enostavno oblijejo. Razmnožujejo se z delitvijo ali spolno.

Predstavniki: ameba.

46. Prečni prerez stebila, pa pol neke dele naštet, opisat pač steblo...

Nosi liste, stranske poganjke, svetove, plodove. Služi za oporo in transport snovi. Se pretaka voda po stebelu, v stebelu so žile ter oporna vlakna. Preobražena stebila: podzemni, stebelni gomolji, čebulni krožec, nadzemni živci.

47. Prehranjevalne verige n prehranjevalni splet.

Če povezujemo vrste avtotrofov n herbivorov ter karnivorov tako kot si sledijo po načinu prehranjevanja, dobimo niz, ki ga imenujemo prehranjevalna veriga. Prehranjevalne verige se povezujejo v prehranjevalne splet. Primer: miš ni hrana mačkam ampak tudi podlasici, kuni.

48. Ožigalkarji.

Večina so morski organizmi, zvezdasto somerni, imajo ožigalnice (v njih je strup), čutila so redko razvita, delimo jih na: koralnjaki, klobučnjaki, trdoživnjaki.

49. Mehkužci. Telo je deljeno na 3 dele: glava, noge in drobovjak. Posebna kožna guba-plašč. Dihala v obliki škrg, najvišje razviti nečlenarji. Delimo jih na: hitoni, polži, školjke, glavnonožci, slonovi zobci.